

REPUBLIKA HRVATSKA
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske
Savska cesta 62, Zagreb

Poslovni broj: 35 PŽ-4947/2022-2

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca dr. sc. Srđana Šimca, predsjednika vijeća, Nikoline Mišković, suca izvjestitelja, te Davora Pustijanca, člana vijeća, u pravnoj stvari tužitelja JADROPLOV d.d. Split, Obala kneza Branimira 16, OIB 54431828108, kojeg zastupa punomoćnik Željko Gulišija, odvjetnik u Splitu, Hrvatske mornarice 1G/I, protiv tuženika SPLIT SHIP MANAGEMENT d.o.o. u stečaju, Split, 114. brigade 12, OIB 98656583257, kojeg zastupa punomoćnica Nikica Bojkić, odvjetnica u Splitu, Lj. Posavskog 15, radi utvrđenja osnovanosti novčane tražbine, odlučujući o tužiteljevoj i tuženikovojoj žalbi protiv presude Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj P-573/19-43 od 10. listopada 2022., u sjednici vijeća održanoj 8. veljače 2023.

p r e s u d i o j e

I. Odbijaju se kao neosnovane tužiteljeva i tuženikova žalba i potvrđuje presuda Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj P-573/19-43 od 10. listopada 2022.

II. Odbija se kao neosnovan tuženikov zahtjev za naknadu troškova odgovora na tužiteljevu žalbu u iznosu od 11.982,22 EUR / 90.280,00 kn.

Obrazloženje

1. Pobijanom presudom prvostupanjski sud je odbio kao neosnovan tužbeni zahtjev radi utvrđenja osnovanosti tužiteljeve tražbine prema tuženiku u iznosu od 6.702.295,44 kn / 889.547,47 EUR od čega na ime glavnice u iznosu od 2.005.589,49 kn / 266.187,47 EUR (protuvrijednost od 245.763,72 USD), a na ime obračunatih zakonskih zateznih kamata koje teku od podnošenja tužbe do dana otvaranja stečajnog postupka u iznosu od 4.696.705,95 kn / 623.360,00 EUR, sve sa zakonskim zateznim kamatama koje teku od 17. listopada 2020. do isplate (točka I. izreke). Tužitelju je naloženo naknaditi tuženiku parnične troškove u iznosu od 483.095,00 kn / 64.117,73 EUR sa zakonskim zateznim kamatama, dok je odbijen kao neosnovan tuženikov zahtjev za naknadu parničnih troškova u iznosu od 36.300,00 kn / 4.817,84 EUR (točka II. izreke).

2. Prvostupanjski sud je utvrdio da je tužitelj u stečajnom postupku koji se vodi nad tuženikom prijavio novčanu tražbinu u ukupnom iznosu od 6.702.295,44 kn.

3. Nakon provedenog dokaznog postupka, prvostupanjski sud je utvrdio da nema tuženikovog prijevarnog postupanja u pogledu novčanih isplata (isplate plaća) za Lucijana Kapitelia, Antu Grubišića i Tomislava Tolića. Nema ni postojanja prividnih ugovora o zapošljavanju Lucijana Kapitelia, Ante Grubišića i Tomislava Tolića. Zbog toga je zaključeno da nema tuženikovog stjecanja bez osnove odnosno neosnovanog obogaćenja. Posljedično, tužbeni zahtjev za utvrđenje osnovanosti tužiteljeve tražbine prema tuženiku u iznosu od 6.702.295,44 kn / 889.547,47 EUR je ocijenjen neosnovanim.

4. O zahtjevu za naknadu troškova parničnog postupka, prvostupanjski sud je odlučio primjenom odredbi čl. 154. st. 1. i čl. 155. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj: 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13, 89/14 i 70/19; dalje: ZPP).

5. Protiv ove presude žalbe su podnijeli tužitelj i tuženik. Iz sadržaja tužiteljeve žalbe vidljivo je da se ona odnosi na odluku iz točke I. i dio odluke iz točke II. izreke pobijane presude kojim je tužitelju naloženo plaćanje parničnih troškova (arg. iz čl. 365. st. 1. ZPP-a). Tuženik je podnio žalbu samo protiv dijela odluke iz točke II. izreke pobijane presude kojim je odbijen njegov zahtjev za naknadu parničnih troškova u iznosu od 36.300,00 kn / 4.817,84 EUR.

6. Tužitelj je podnio žalbu zbog bitne povrede odredbi parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da ovaj sud pobijanu odluku preinači ili ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

7. Tužitelj je u žalbi ponovio razloge koje je još iznosio tijekom trajanja parničnog postupka pred prvostupanjskim sudom. On je posebno istaknuo da je isplata plaća inspektorima broda bila isključivo obveza tuženika. Lucijan Kapiteli, Ante Grubišić i Tomislav Tolić bili su tuženikovi radnici i obavljali su poslove inspektora broda na brodovima kojima je upravljao tuženik pa tako i na tužiteljevim brodovima. Tužitelj smatra da nije bilo nikakve osnove da se inspektori prikazuju kao pomorci. Prema njegovom mišljenju, prvostupanjski sud je selektivno cijenio izvedene dokaze. Uz to, nije obrazložio kako je cijenio izvedene dokaze niti se očitovao na iskaze svjedoka koji njemu idu u prilog.

8. Očitujući se o tužiteljevim žalbenim razlozima, tuženik je osporio njihovu osnovanost.

9. Tuženik je u svojoj žalbi iznio razloge zbog kojih smatra da mu pripadaju svi zatraženi troškovi postupka.

10. Tužiteljeva i tuženikova žalba nisu osnovane.

11. Nakon što je pobijana presuda ispitana na temelju odredbe čl. 365. st. 2. ZPP-a, u granicama dopuštenih žalbenih razloga, pazeći pri tome po službenoj dužnosti na bitne povrede odredbi parničnog postupka iz odredbe čl. 354. st. 2. t. 2.,

4., 8., 9., 13. i 14. ZPP-a, kao i na pravilnu primjenu materijalnog prava, ovaj sud je utvrdio da je ona pravilna i zakonita.

12. U postupku koji je prethodio donošenju pobijane presude nema bitnih povreda odredaba parničnog postupka na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, a nije ni počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP-a koju tužitelj ističe u žalbi. Pobijana presuda nema nedostatke zbog kojih se ne bi mogla ispitati te sadrži valjane razloge o odlučnim činjenicama koji nisu proturječni sadržaju isprava u spisu.

13. Predmet spora je tužiteljev zahtjev za utvrđenje osnovanosti njegove tražbine prema tuženiku u iznosu od 6.702.295,44 kn / 889.547,47 EUR.

14. Tužitelj je tvrdio da je tuženik prijevarno, preciznije na temelju prividnih/fiktivnih ugovora o radu pomoraca, svoje radnike, inspektore Lucijana Kapitelia, Antu Grubišića i Tomislava Tolića, prikazao kao članove posade određenog broda pa njihove plaće, bez ikakve osnove, isplaćivao na njegov teret, umjesto iz vlastitih sredstava. Prema tužiteljevom mišljenju, tuženik se tako neosnovano obogatio, odnosno stekao je bez osnove novčanu tražbinu koja je predmet tužbenog zahtjeva. Tu novčanu tražbinu čine troškovi za isplaćene plaće radnicima Lucijanu Kapiteliju, Anti Grubišiću i Tomislavu Toliću u razdoblju od 1996.-1999., uvećano za pripadajuće kamate.

15. Prvostupanjski sud je odbio kao neosnovan tužbeni zahtjev u cijelosti. Cijeneći utvrđene činjenice i izvedene dokaze, ovaj sud dijeli zaključak prvostupanjskog suda o neosnovanosti tužbenog zahtjeva.

16. Tužitelj je u žalbi primarno iznio svoje viđenje činjenica i rezultata izvedenih dokaza, očito uslijed nezadovoljstva zaključcima prvostupanjskog suda. Međutim, ovaj sud, suprotno tužiteljevim žalbenim navodima, drži da je prvostupanjski sud, pravilnom ocjenom izvedenih dokaza, pravilno zaključio o nepostojanju utužene novčane tražbine prema tuženiku. I po ocjeni ovog suda, tužitelj nije dokazao u potrebnom stupnja izvjesnosti (čl. 219. ZPP-a) da je tuženik bez ikakve osnove davao tužitelju nalog za isplatu plaća za Lucijana Kapitelia, Antu Grubišića i Tomislava Tolića, umjesto da to čini iz vlastitih sredstava. Takvu ocjenu ovaj sud izvodi iz sljedećeg:

17. Tužitelj i tuženik su 19. srpnja 1994. sklopili Ugovor o trajnom obavljanju managementa flote s Dodacima (list 207.-218. spisa). Tim Ugovorom je utvrđeno da tužitelj pruža usluge vođenja poslova tehničkog održavanja brodova i ekipiranja brodova posadom za dva broda u vlasništvu Canada Maritime, na temelju ugovora o managementu s vlasnicima brodova (tužitelj i vlasnik broda sklopili su ugovor 22. travnja 1994.).

18. Ugovorom o trajnom obavljanju managementa flote tužitelj je naručio od tuženika kao managera, a tuženik se kao manager obvezao tužitelju obavljati poslove upravljanja tehničkim poslovima i održavanjem flote tužitelja i ekipiranja brodova posadom sukladno čl. 2. Ugovora, koji se poslovi smatraju u međunarodnoj

pomorskoj praksi kao poslovi Ship Tehnical and Crew Management. U čl. 2. Ugovora opisani su poslovi koje se tuženik obvezuje obavljati za tužitelja. U čl. 3. Ugovora definirana je obveza ekipiranja flote posadom, uz mogućnost ugovaranja da plaće članovima posade isplaćuje izravno vlasnik broda, uz umanjenje naknade managera (tuženika), a u čl. 4. definiran je tehnički management, između ostalog inspektori i tehnički konzultanti. U čl. 8. Ugovora definirane su opće obveze managera (tuženika) koji je dužan izvršavati naloge tužitelja pažnjom dobrog gospodarstvenika, paziti na njegove interese, čuvati poslovnu tajnu, nije ovlašten poslove iz ovog Ugovora prepustiti drugome, dužan je trajno zaposliti sve radnike kadrovske i tehničke sektora tužitelja. Tužitelj se obvezao tuženiku plaćati naknadu za njegove usluge (čl. 9.). Između ostalog, tuženik se obvezao pored usluga managementa flote, obavljati za tužitelja i usluge potpune kadrovske evidencije i sve radnje vezano uz radni odnos zaposlenika (čl. 10.).

19. Sadržaj odredaba Ugovora o trajnom obavljanju managementa flote daje osnovu za zaključak o tome da je tužitelj s tuženikom sklopio ugovor kao crew and tehnički upraviteljem. Poslove komercijalnog upravljanja brodom, tužitelj tuženiku nije prenio Ugovorom, ali mu je ustupio dobit od obavljanja usluga za predmetni brod bez naknade.

20. Obavljajući poslove managementa flote (crew and tehnički management) prema spomenutom Ugovoru, tuženik je u utuženom razdoblju angažirao Lucijana Kapitelia, Antu Grubišića i Tomislava Tolića. Iz sadržaja dostupne dokumentacije u spisu (Ugovora o radu za Lucijana Kapitelia i Antu Grubišića za pojedina razdoblja kroz vrijeme od 1996.-1999., za pojedine brodove te naloga za isplatu plaća Lucijanu Kapitelju, Anti Grubišiću i Tomislavu Toliću; list 83.-106., 231.-383. spisa), da se zaključiti da poslodavac Lucijana Kapitelia, Ante Grubišića i Tomislava Tolića nije bio tuženik, već Split Ship Management Ltd. Monrovia. Pregledom sadržaja dopisa od 19. srpnja 1994. kojeg je Split Ship Management Ltd. Monrovia uputio tuženiku (list 457. spisa) vidljivo je da je Split Ship Management Ltd. Monrovia u biti tuženiku dao ovlasti agenta radi regrutiranja, zapošljavanja časnika i mornara, kontaktiranja i sklapanja odgovarajućih ugovora o zaposlenju radi ukrcaja posade na brodove za koje ima ugovore o upravljanju.

21. Lucijan Kapiteli, Ante Grubišić i Tomislav Tolić u razdoblju od 1996.-1999. faktički su obavljali poslove inspektora za sigurnost plovidbe tužiteljevih brodova, odnosno inspektora za tehnički pregled tužiteljevih brodova. To su posvjedočili svi saslušani svjedoci (Ratko Božić, Nikša Giovanelli, Zvonko Kasalo, Ratimir Martinović, Mate Radić, , list 444.-451., 495.-500., 608.-617. spisa) pa i sam Lucijan Kapiteli (iskaz, list 394.-397. spisa). Unatoč takvom njihovom položaju, Lucijan Kapiteli, Ante Grubišić i Tomislav Tolić bili su tretirani kao pomorci na brodu čija je plaća isplaćivana na tužiteljev teret.

22. Ratko Božić, tuženikov zastupnik po zakonu u utuženo vrijeme, izrijeком je naveo da su inspektori, Lucijan Kapiteli, Ante Grubišić i Tomislav Tolić, bili tretirani kao pomorci čija se plaća isplaćuje na tužiteljev teret, na temelju odluke tadašnjeg tužiteljevog zastupnika po zakonu Nikše Giovanellia (u određeno vrijeme i predsjednik tužiteljeve uprave). Te navode izričito je potvrdio i sam Nikša Giovanelli,

opravdavajući svoju odluku financijskim razlozima, odnosno tužiteljevim interesima (smanjenje troškova). Nikša Giovanelli je opovrgao da bi se radilo o bilo kakvim fiktivnim ugovorima te dodao da je iza Ugovora o radu za spomenute osobe stajao rad kojeg su oni odradili. Ostali saslušani svjedoci nisu imali neposredna saznanja o načinu isplate plaća Lucijanu Kapiteliu, Anti Grubišiću i Tomislavu Toliću.

23. Prema tome, uvažavajući suglasne iskaze svjedoka Ratka Božića i Nikše Giovanellia, ovaj sud zaključuje da je u utuženo vrijeme postojala suglasnost volja između stranaka te tužiteljevo odobrenje za to da se Lucijan Kapiteli, Ante Grubišić i Tomislav Tolić, unatoč svom položaju, tretiraju kao pomorci na određenom brodu te da im se plaća isplaćuje na tužiteljev teret. Od tuda po ocjeni ovog suda neosnovanost tužiteljevih tvrdnji o tuženikovom stjecanju bez osnove (neosnovanom obogaćenju) novčane tražbine koja je predmet tužbenog zahtjeva. Pravna osnova za isplatu plaća Lucijanu Kapiteliu, Anti Grubišiću i Tomislavu Toliću na tužiteljev teret bila je upravo suglasnost volje stranaka, odnosno tužiteljevo odobrenje za isplatu spomenutih plaća na njegov teret.

24. Tužitelj se za trajanja ovog postupka upregnuo dokazati da je tuženik prijevarno postupao u odnosu na isplatu plaća na tužiteljev teret, za Lucijana Kapitelia, Antu Grubišića i Tomislava Tolića, tj. da je u odnosu na njih sklapao fiktivne ugovore. Tužitelj je dovodio u pitanje i vjerodostojnost iskaza Ratka Božića i Nikše Giovanellia. Međutim, tužitelj sve to nije uspio ničim dokazati.

25. Upućivanje na to da su Lucijan Kapiteli, Ante Grubišić i Tomislav Tolić bili prikazani kao pomorci, a da to nisu bili, da su njihovi ugovori o radu sklapani na mjesec ili dva mjeseca, da je nalog za isplatu plaće davao Ratko Božić koji je istovremeno bio i tuženikov zastupnik po zakonu i pomoćnik tužiteljevog člana uprave za tehnički sektor, ipak nije bilo dovoljno za zaključak o tome da je tuženik prijevarno postupao u odnosu na tužitelja i sklapao fiktivne ugovore o radu za Lucijana Kapitelia, Antu Grubišića i Tomislava Tolića. U spisu niti ne postoje adekvatni dokazi da bi sporni ugovori o radu prikrivali neke druge ugovore. Ne postoje ni opravdani razlozi za sumnju u vjerodostojnost iskaza Ratka Božića i Nikše Giovanellia. Uostalom, protiv Ratka Božić vođen je kazneni progon, zbog između ostalog, podnošenja tužiteljeve prijave da je Ratko Božić, sklapao prividne ugovore o radu za Lucijana Kapitelia, Antu Grubišića i Tomislava Tolića, lažno ih prikazujući kao članove posade na tužiteljevim brodovima. No ta tužiteljeva prijava je odbačena. Pravomoćnom odlukom Županijskog suda u Splitu broj Kv-560/02 od 29. listopada 2002. odbijen je kao neosnovan i tužiteljev istražni zahtjev protiv Ratka Božića zbog istog dijela (list 482.-489. spisa). Ratko Božić i Nikša Giovanelli u kaznenom postupku koji se protiv njih vodio kod Županijskog suda u Šibeniku (spis broj K-11/13) oslobođeni su (pravomoćno) i svih drugih optužbi da su počinili kaznena djela zlouporabe položaja i ovlasti (odluke, list 542.-546. spisa).

26. Konačno, kako je već naprijed navedeno, iz dokumentacije u spisu proizlazi da poslodavac Lucijana Kapitelia, Ante Grubišića i Tomislava Tolića nije bio tuženik, već Split Ship Management Ltd. Monrovia. Tužitelj je pojašnjavao da je društvo Split Ship Management Ltd. Monrovia u biti tuženikova off shore tvrtka, koja je ovisna o tuženiku i za koju tuženik odgovara. No ne postoje dokazi za tu tužiteljevu

tvrdnju. Upravo suprotno, izvedeni dokazi saslušanjem svjedoka Ratka Božića i Nikše Gipovanellia ukazuju na to da je društvo Split Ship Management Ltd. Monrovia osnovao tužitelj, a ne tuženik.

27. Kod takvog stanja stvari, ovaj sud drži da je prvostupanjski sud pravilno ocijenio da provedeni dokazni postupak nije doveo do zaključka da je tuženik prijevarno postupao u odnosu na isplatu plaća na tužiteljev teret, za Lucijana Kapitelia, Antu Grubišića i Tomislava Tolića, tj. da je u odnosu na njih sklapao fiktivne ugovore. Provedeni dokazni postupak nije doveo ni do zaključka da se tuženik neosnovano obogatio, odnosno da je stekao bez osnove novčanu tražbinu koja je predmet tužbenog zahtjeva. Od tuda neosnovanost svih tužiteljevih žalbenih razloga i pravilnost pobijane presude.

28. Cijeneći sve okolnosti ovog slučaja, moguće je zaključiti da je tužitelj u biti nezadovoljan radom njegovog zastupnika po zakonu u utuženo vrijeme, kao i tuženikovog zastupnika po zakonu u utuženo vrijeme. Moguće je (općenito govoreći) i razumjeti njegovo nezadovoljstvo pojedinim njihovim odlukama. Naime, uvijek postoji mogućnost da pojedine odluke članova uprave određenog društva ne dovedu do željenih rezultata. Ipak, to samo po sebi ne popravljiva tužiteljev pravni položaj u ovom sporu niti znači da je tuženik bez osnove stekao novčani iznos od 6.702.295,44 kn / 889.547,47 EUR.

29. Pravilnost odluke o troškovima postupka tužitelj i tuženik nisu osnovano doveli u pitanje. Prvostupanjski sud je taj dio odluke detaljno obrazložio, navođenjem parničnih radnji za koje je dosudio trošak te osnovu i visinu troškova za svaku radnju pojedinačno (čl. 154. i 155. ZPP-a). Suprotno tuženičkim žalbenim razlozima, prvostupanjski sud je kod odlučivanja o njegovom zahtjevu za naknadu troškova pravilno odlučio o svim traženim troškovima pa tako i o troškovima zastupanja na ročištima od 21. veljače 2019. i 17. listopada 2001. Sadržaj zapisnika s tih ročišta (list 6. i 409. spisa) jasno potvrđuje da se na tim ročištima nije raspravljalo o glavnoj stvari niti su se izvodili dokazi. Zato je pravilno odbijen kao neosnovan tuženikov zahtjev za naknadu parničnih troškova u iznosu od 36.300,00 kn / 4.817,84 EUR.

30. Tuženik nema pravo na traženi iznos od 11.982,22 EUR / 90.280,00 kn na ime troškova sastava odgovora na žalbu, jer po ocjeni ovog suda nije riječ o radnji nužnoj za vođenje ovog postupka (čl. 155. i 166. ZPP-a).

31. Slijedom navedenog, odlučeno je kao u izreci (čl. 368. st. 1. ZPP-a).

Zagreb, 8. veljače 2023.

Predsjednik vijeća
dr. sc. Srđan Šimac

Broj zapisa: **9-30855-97586**

Kontrolni broj: **0951b-834f3-c2450**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:

CN=SRĐAN ŠIMAC, L=ZAGREB, O=VISOKI TRGOVAČKI SUD REPUBLIKE HRVATSKE, C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://usluge.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti-dokumenta/>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Visoki trgovački sud Republike Hrvatske** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.